

Češi se podílejí na vzniku otevřeného evropského webového vyhledávače

7.11.2022 - | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Českou republiku v rámci projektu reprezentuje IT4Innovations národní superpočítačové centrum, které je součástí VŠB - Technické univerzity Ostrava.

Webové vyhledávání se stalo základní technologií a komoditou, která je nejen hnacím motorem budoucích inovací, ale představuje páteř naší digitální ekonomiky. Bohužel v současné době kontroluje webové vyhledávání jen několik mimoevropských hráčů tzv. gatekeeperů, což způsobuje neobjektivní a jednostranný přístup k informacím, který se soustředí spíše na ekonomický prospěch než na potřeby občanů nebo evropské hodnoty a soudní příslušnost. Tento jednostranný ekosystém vytváří tlak na mnoho malých přispěvatelů na webu z oblasti vědy, ekonomiky, umění, kultury, médií a společnosti, kteří musí optimalizovat svůj obsah pro několik takových gatekeeperů. Systém, z něhož mají tito velcí hráči prospěch, tak tvoří začarovaný kruh, který vede k efektu uzamčení a uzavřenému trhu vyhledávačů.

Nyní startuje projekt OpenWebSearch.EU, ve kterém si 14 renomovaných evropských výzkumných a super počítačových center dalo za cíl vytvořit otevřenou evropskou infrastrukturu pro webové vyhledávání. Projekt OpenWebSearch.EU přispěje k digitální suverenitě Evropy a zároveň podpoří otevřený trh s aplikacemi využívajícími webové vyhledávání. Evropská komise schválila financování projektu v rámci programu Horizont Evropa ve výši 8,5 milionu eur. Českou republiku v rámci projektu reprezentuje IT4Innovations národní superpočítačové centrum, které je součástí VŠB - Technické univerzity Ostrava.

Během příštích tří let výzkumníci vybudují jádro evropského otevřeného webového indexu (OWI) jako základ pro nové internetové vyhledávání v Evropě. Kromě toho projekt položí základy otevřené a rozšiřitelné evropské infrastruktury pro otevřené vyhledávání a analýzu webu (OWSAI), založené na evropských hodnotách, zásadách, právních předpisech a standardech.

Projekt má svůj původ v obavách z nerovnováhy na trhu vyhledávačů. Přestože je webové vyhledávání páteří naší digitální ekonomiky, dominuje mu a omezuje ho několik gatekeeperů, jako jsou Google, Microsoft, Baidu nebo Yandex. Informace jako veřejná komodita s volným, nestranným a transparentním přístupem tak již není pod veřejnou kontrolou. Tato nerovnováha ohrožuje demokracii a omezuje inovační potenciál evropského výzkumného prostředí a hospodářství.

Silné multidisciplinární konsorcium OpenWebSearch.EU, které tvoří 14 evropských partnerů, je přesvědčeno, že *„infrastruktura otevřeného webového vyhledávání přispěje nejen k suverenitě Evropy v oblasti navigace a vyhledávání na webu, ale bude i přínosem pro nás všechny jako občany. Na základě našich vlastních preferencí budeme mít při výběru vyhledávačů konečně opět skutečnou možnost volby,”* sděluje Michael Granitzer z Univerzity Pasov a Open Search Foundation, koordinátor projektu.

K zapojení IT4Innovations uvádí Jan Martinovič, vedoucí Laboratoře pro náročné datové analýzy a simulace: *„V našem superpočítačovém centru se zaměříme zejména na aktivity spojené s poskytováním infrastruktury pro výpočty, zpracování a ukládání dat pro projekt OpenWebSearch.eu, včetně distribuované datové infrastruktury mezi přidruženými datovými centry. Využijeme zde naše znalosti v oblasti zpracování a analýzy dat a přispějeme tak k jednotlivým výzkumným cílům*

projektu. Náš příspěvek je pro tento projekt důležitý, protože pomáhá budovat základní infrastrukturu pro budování nezávislého evropského vyhledávače.”

„V projektu budeme těžit nejen z naší zkušenosti s provozem distribuovaných datových úložišť postavených na technologii iRODS a službách poskytovaných evropskou datovou infrastrukturou EUDAT, ale také z dlouhodobé spolupráce s některými partnery projektu. Budeme se podílet na budování samotné platformy pro správu distribuovaných indexů, což pro nás představuje významnou příležitost dále prohloubit naše zkušenosti s řízením komplexních výpočetních úloh pro zpracování dat, ” dodává Martin Golasowski, senior researcher v IT4Innovations.

Více informací naleznete na <https://openwebsearch.eu/>

<https://www.vsb.cz/magazin/cs/detail-novinky?reportId=44443>